

Försvvarshögskolans rapportering 2017 på Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016-2020

Ett gemensamt format för rapportering - syfte och arbetssätt

Matrisrapporteringens syfte är att ge en överskådlig bild av varje enskild myndighets verksamhet och bidrag till implementeringen av Sveriges nationella handlingsplan för FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet för perioden 2016-2020 (hädanefter handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet eller bara handlingsplanen). Den kommer dessutom utgöra grunden för en gemensam sammanställning av Sveriges samlade årliga prestation på handlingsplanen. Dessutom kommer matrisrapporterna kunna användas som underlag för Sveriges vidare rapportering till FN och EU för att visa upp exempel av myndigheters insatser, för att ge budskap om arbetets genomslag och för att påvisa hur arbetet kan drivas framåt med användbar statistik. Matrisen ska även användas för att identifiera utmaningar och dra lärdom av våra erfarenheter kring implementeringen av handlingsplanen.

Handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet är inte ett formellt styrdokument för myndigheterna. Den konkreta verksamhet som redovisas har därför fastställs av ansvariga myndigheter inom ramen för ordinarie styrning och verksamhetsplanering, men ska härmed rapporteras utifrån de prioriterade strategiska teman med tillhörande delmål som fastställs i avsnitt 4.1 - 4.4 i Sveriges nationella handlingsplan för FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet.

Fler implementerande myndigheter har tillkommit med den nya handlingsplanen, och behovet av att finna vägar för effektiv och användbar rapportering som passar samtliga medverkande myndigheter har ställt ökade krav på effektiv samordning. Således har företrädare för myndigheter och organisationer som ingår i arbetsgruppen för handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet gemensamt arbetat fram den matris som nu kommer utgöra rapporteringsramen i vilken berörda myndigheter årligen rapporterar sin verksamhet inom ramen för handlingsplanen.

Följande myndigheter kommer årligen rapportera i matrisen:

Domstolsverket, Folke Bernadotteakademien (FBA), Försvarsmakten, Försvarshögskolan, Kriminalvården, Kustbevakningen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Polismyndigheten, Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete (Sida), Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Åklagarmyndigheten och Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).

Det som redovisas i matrisen är den verksamhet som påbörjats eller pågår under perioden 1 januari t.o.m. 31 december varje år. Ifylld matris skickas in som en bilaga till årsredovisningen i februari.

4.1 Inkluderande fredsprocesser och fredsbyggande	4.2 Konfliktförebyggande	4.3 Stärkt skydd av kvinnor och flickor	4.4 Ledarskap och expertis
<p><i>Synliggöra och stärka kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande i fredsprocesser och i freds- och statsbyggande</i></p>	<p><i>Konfliktförebyggande – inkludera kvinnor och män för att motverka strukturella grundorsaker till konflikt och våld</i></p>	<p><i>Stärkt skydd av kvinnor och flickor från alla typer av våld i samband med och efter väpnad konflikt</i></p>	<p><i>Stärkt genusperspektiv och expertis i arbetet för fred och säkerhet</i></p>
<p>4.1.1</p> <p>Aktivt bidra till och stödja kvinnors deltagande i fredssamtal, genomförande av fredsavtal, i freds- och statsbyggande inklusive övergångsrättsvisa.</p> <p>UD; Sida, FBA; JU; Polismyndigheten; FÖ; Försvarmakten; Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.2.1</p> <p>Bidra till att kvinnor inkluderas och att kvinnors erfarenheter tillvaratas vid utformning av mekanismer och system för tidig konfliktförvarning och vid konfliktanalyser, samt verka för att genusperspektiv inkluderas i insatser som syftar till att motverka och förebygga konflikt, radikalisering och våldsbejakande extremism.</p> <p>UD; Sida, FBA; Utlandsmyndigheter i fokusländer FÖ; Försvarmakten; JU; Polismyndigheten</p>	<p>4.3.1</p> <p>Motverka straffrihet för könsrelaterat inklusive konfliktrelaterat sexuellt våld och bidra till stärkt samarbete mellan lokala aktörer, stater och internationella aktörer. Fokus på överlevares rätt till sanning, gottgörelse, tillgång till rättvisa, adekvat vård, traumabehandling och service.</p> <p>UD; Sida Utlandsmyndigheter i fokusländer; JU; Polismyndigheten</p>	<p>4.4.1</p> <p>Säkerställa att agendan om kvinnor, fred och säkerhet och genusperspektiv integreras i styrdokument, regleringsbrev, strategier, verksamhetsplanering, genomförande, uppföljning och rapportering av verksamheten inom fred och säkerhet</p> <p>UD; Sida, FBA; FÖ; Försvarmakten, FOI JU; Kriminalvården, Kustbevakningen, MSB, Polismyndigheten; Försvårshögskolan</p>
<p>4.1.2</p> <p>Stödja civilsamhällesorganisationer i konflikt- och postkonfliktländer som arbetar med fredsprocesser och fredsbyggande, med särskilt fokus på kvinnorrättsorganisationer.</p> <p>UD; FBA, Sida Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.2.2</p> <p>Stödja civilsamhällesorganisationer i konflikt- och postkonfliktländer som arbetar med dialog, förtroendeskapande och konfliktförebyggande arbete, med särskilt fokus på kvinnorrättsorganisationer.</p> <p>UD; FBA, Sida Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.3.2</p> <p>Stärka kvinnors och flickors fysiska integritet och motverka alla former av våld, tvång och kränkningar av kvinnors och flickors kroppar och integritet, samt stärka möjligheterna till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter före, under och efter konflikt.</p> <p>UD; Sida; Utlandsmyndigheter i fokusländer JU; Polismyndigheten</p>	<p>4.4.2</p> <p>Myndigheter som verkar inom ramen för Totalförsvaret ska i sin nationella och internationella verksamhet, såsom övningar, samverkan och samordning beakta ett genusperspektiv samt agera i enlighet med kvinnor, fred och säkerhetsagendan.</p> <p>FÖ; Försvarmakten; JU; Kustbevakningen, MSB; Försvårshögskolan</p>
<p>4.1.3</p> <p>Verka för att ett genusperspektiv inkluderas i fredsavtal, medlings-insatser och i freds- och statsbyggandeprocesser, samt bidra till stärkt genusexpertis i dessa processer.</p> <p>UD; FBA, Sida; JU; Polismyndigheten; FÖ; Försvarmakten; Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.2.3</p> <p>Bidra till kapacitetsutveckling av lokala myndigheter och institutioner som arbetar med att förebygga och förhindra våld och konflikt samt arbetar för att upprätthålla säkerhet och trygghet bland befolkningen. Bidra till att både kvinnor och män inkluderas i detta arbete.</p> <p>UD; FBA, Sida; JU; Kriminalvården, Polismyndigheten FÖ; Försvarmakten; Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.3.3</p> <p>I konflikt- och postkonfliktländer stödja kvinnliga människorättsförsvarare och kvinnliga ledare som är särskilt utsatta för våld och hot på grund av deras funktion i samhället. Uppmärksamma vikten av adekvata skydds-mekanismer samt stödja uppbyggnaden av dessa.</p> <p>UD; Sida; Utlandsmyndigheter i fokusländer; JU; Polismyndigheten; FÖ; Försvarmakten</p>	<p>4.4.3</p> <p>Identifiera hinder och förutsättningar för kvinnors och mäns lika deltagande och vidta åtgärder för att uppnå en jämnare könsfördelning på besluts-fattande och ledarskapspositioner inom fred och säkerhet, samt bedriva en aktiv organisations- och personalpolitik som skapar icke-diskriminerande organisationsstrukturer.</p> <p>UD; Sida, FBA; FÖ; Försvarmakten, FOI; JU; Kriminalvården, MSB, Polismyndigheten; Försvårshögskolan</p>
<p>4.1.4</p> <p>Utveckla och stödja kvinnor som medlare och bygga upp medlingsexpertis.</p> <p>UD; FBA</p>	<p>4.2.4</p> <p>Stödja program för ekonomisk återhämtning som stärker kvinnors ekonomiska egenmakt i konflikt- och post-konfliktländer</p> <p>UD; Sida; Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.3.4</p> <p>Bidra till att kvinnor som påverkas av konflikt har möjlighet att påverka utformning, genomförande och utvärdering av humanitära insatser. Efter-fråga att humanitära samarbetspartners integrerar ett genusperspektiv i sin verksamhet och att förebyggande av könsrelaterat våld integreras.</p> <p>UD; Sida; Utlandsmyndigheter i fokusländer; JU; MSB</p>	<p>4.4.4</p> <p>Säkerställa kompetensutveckling för chefer och medarbetare om agendan för kvinnor, fred och säkerhet och vad ett genusperspektiv innebär i arbetet för fred och säkerhet. Utbildning av chefer sker bland annat genom Gender Coach-programmet.</p> <p>UD; FBA, Sida; FÖ; Försvarmakten, FOI JU; Kriminalvården, Kustbevakningen, MSB, Polismyndigheten; Försvårshögskolan</p>
<p>4.1.5</p> <p>Stödja kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande i utformning och genomförande av säkerhetssektorreform (SSR) och program för avväpning, demobilisering och återanpassning (DDR) samt bidra till att dessa tar hänsyn till kvinnors och mäns, flickors och pojkars behov, perspektiv och förutsättningar, samt stödja kvinnors ökade deltagande inom säkerhetssektorn.</p> <p>UD; FBA, Sida; JU; Polismyndigheten; FÖ; Försvarmakten Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.2.5</p> <p>Bidra till ökat deltagande av pojkar och män i konfliktförebyggande arbete och arbete för jämställdhet, samt i motverkande av köns-relaterat inklusive konfliktrelaterat sexuellt våld.</p> <p>UD; FBA, Sida; JU; MSB, Polismyndigheten; FÖ; Försvarmakten; Försvårshögskolan Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.3.5</p> <p>Verka för stärkt datainsamling och könsuppdelad statistik om hur det väpnade våldet drabbar kvinnor och män, flickor och pojkar olika.</p> <p>UD; Sida; JU; Polismyndigheten; FÖ; Försvarmakten Utlandsmyndigheter i fokusländer</p>	<p>4.4.5</p> <p>Verka för att nå en jämnare könsfördelning och i de fall det är tillämpligt öka andelen kvinnor som sänds ut av Sverige till fredsfrämjande insatser och civila krishanteringsinsatser.</p> <p>FÖ, Försvarmakten JU, Kriminalvården, Kustbevakningen, MSB, Polismyndigheten UD, FBA, Sida</p>
<p>4.1.6</p> <p>Verka för kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande i diskussioner och förhandlingar om nedrustning och icke-spridning, inklusive i internationella organisationer på nedrustningsområdet.</p> <p>UD</p>	<p>4.2.6</p> <p>Bidra till att ett genusperspektiv integreras i diskussioner, slutdokument och relevanta resolutioner på nedrustnings- och vapenkontrollområdet, samt i dess uttolkning och genomförande, inte minst vad gäller små och lätta vapen.</p> <p>UD</p>		<p>4.4.6</p> <p>Säkerställa att utsänd personal till fredsfrämjande insatser och krishanteringsinsatser har kunskap om agendan för kvinnor, fred och säkerhet och att utbildningen är anpassad för det specifika uppdraget.</p> <p>UD; FBA, Sida FÖ; Försvarmakten JU; Domstolsverket, Kriminalvården, Kustbevakningen, MSB, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten</p>
			<p>4.4.7</p> <p>Stödja och genomföra evidensbaserade studier och forskning inom området kvinnor, fred och säkerhet.</p> <p>UD, FBA, Sida FÖ FOI</p>

Försvarshögskolan

Övergripande uppdrag samt lärosätets specifika roll i handlingsplanen

Försvarshögskolan (FHS) utbildar och forskar inom området Försvar, krishantering och säkerhet. Högskolan är en mötesplats för civilt och militärt, nationellt och internationellt, teori och praktik. Försvarshögskolan hade under 2017 i medeltal 374 anställda, varav 38% kvinnor. FHS har årligen drygt 800 helårsstudenter, varav ungefär 29% är kvinnor. Omkring en fjärdedel av dessa studenter läser poänggivande uppdragsutbildning. Därutöver har FHS ett stort antal deltagare i icke poänggivande utbildning. De mest relevanta utbildningsprogrammen i sammanhanget är Officersprogrammet och Försvarshögskolans kandidatprogram i statsvetenskap med inriktning på krishantering och säkerhet, som ges på kandidatnivå, magisterprogrammet i Politik och Krig samt ett kommande högre officersprogram (HOP), som ges på avancerad nivå. Forskningen och undervisningen bedrivs inom delvis unika kunskapsområden, såsom exempelvis inom krigsvetenskap, ledarskap och folkrätt. Framtidens ledare inom säkerhetssektorn utbildas vid Försvarshögskolan.

Försvarshögskolans specifika roll i Sveriges handlingsplan för genomförande av FN:s resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet bygger på lärosätets övergripande uppdrag såsom det beskrivs ovan. Försvarshögskolan har därigenom ett ansvar att bidra till handlingsplanens prioritering 4.4 avseende ledarskap och expertis samt 4.2.5 avseende jämställt deltagande i konfliktförebyggande arbete. Lärosätet bidrar till genomförandet av dessa prioriteringar genom att generera och sprida forskning och kunskap om genusperspektivet och dess betydelse i arbetet för fred, säkerhet och konfliktförebyggande. I praktiken innebär detta främst att Försvarshögskolan integrerar perspektivet i utbildningen och forskningen där det är lämpligt och på detta vis höjs kompetensnivån kring genusperspektivet hos nuvarande likväl som kommande ledare och nyckelpersoner inom säkerhetssektorn.

Sammanfattning av årets verksamhet inom ramen för handlingsplanen

Försvarshögskolans viktigaste uppgift, för att bidra till genomförandet av de utpekade prioriteringarna, är att stärka forskningen och säkerställa genusperspektivet i utbildningen för att på så vis öka expertisen kring detta i arbetet för fred, säkerhet och konfliktförebyggande. I linje med detta beslutade regeringen under 2017 att stimulera lärosätets verksamhet inom området genom inrättandet av en ny professur och ett forskningsprogram avseende kvinnor, fred och säkerhet. Försvarshögskolans målsättning med den nya professuren och forskningsprogrammet kommer vara att skapa en internationellt ledande forskningsmiljö som ska stå för ny kunskapsuppbyggnad. Tanken är även att området, genom hög policyrelevans, ska bygga broar mellan teori och praktik med en problemlösande ambition. Forskningsprogrammet ska öka kunskapen kring kvinnors roll i konflikter och fredsprocesser, genusperspektiv i militära organisationer, operationer och konfliktlösning,

samt mer generellt kring konfliktförebyggande och fredsbyggande processer. Förhoppningen är att detta väsentligt stärker Förvarshögskolans förmåga att uppfylla sin roll att utveckla och stödja säkerhetssektorns arbete inom området.

Under 2017 fastställdes Förvarshögskolans plan för jämställdhetsintegrering och för integrering av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet. De två planerna sammankopplades för att uppnå goda samordningseffekter. Arbetet med detta innebär att mycket tid lades under 2017 på planering av aktiviteter för implementering under 2018-2020.

Ett viktigt verktyg för Förvarshögskolan i arbetet med att bidra till Sveriges handlingsplan för genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet är att jämställdhetsperspektivet och FN:s resolution 1325 integreras i utbildningen på ett systematiskt sätt där det är lämpligt. Exempel på en aktivitet avseende detta, och som har varit central under 2017, är att minst ett lärandemål om jämställdhet och FN:s resolution 1325 har planerats in i det nya Högre officersprogrammet (HOP) som Förvarshögskolan avser att lansera under 2018. HOP är en uppdragsutbildning på avancerad nivå beställd av Förvarsmakten utifrån behovet att vidareutbilda officerare.

Kostnader

Försvarshögskolan har beräknat kostnader som härrör personalresurser eftersom det primärt är den typen av kostnader som lärosätet har för den här verksamheten. Det är en utmaning att ta fram exakta uppgifter då arbetet med jämställdhet och resolution 1325 oftast sker integrerat i ordinarie verksamhet. Detta gör att kostnaderna generellt sett utgör en mindre och ospecificerad del av en annan verksamhetskostnad. Utmaningen med kostnadsberäkningen kan antas vara större för Försvarshögskolan då lärosätet har en något annorlunda roll jämfört med övriga utpekade aktörer i den nationella handlingsplanen, vilka i högre utsträckning bedriver arbetet med jämställdhet och resolution 1325 i specifika projekt. En grov uppskattning har ändå tagits fram. Ambitionen är att få kostnadsberäkningen mer precis i kommande redovisningar, allteftersom erfarenhetsvärden från föregående redovisningar kan användas som grund.

Verksamhet	Kostnad i SEK	Relaterar till mål nr	Kommentar
Arbete med lärandemål om jämställdhet och FN res.1325 i mastersprogrammet högre officersprogrammet (HOP)	10 000	4.4.1	Arbete med nya mastersprogrammet HOP har pågått sedan mars 2017. Personalkostnader för denna aktivitet redovisas separat enligt nedan.
Personalresurser	Kostnad i SEK	Relaterar till mål nr	Kommentar
Arbete med lärandemål om jämställdhet och FN res.1325 i mastersprogrammet (HOP)	105 000	4.4.1	Arbete med nya mastersprogrammet HOP har pågått sedan mars 2017.
Utbildning för förslagsnämndens ledamöter om hur genus och kön kan påverka bedömning	19 540	4.4.3	Genomfördes i maj 2017 av HR-specialist.
Arbete med högskolepedagogiska kurserna för lärare som är examinatoreer vid FHS	12 600	4.4.4	Cirka fem timmar totalt för att genomföra förändringar i kurserna Högskolepedagogisk kurs 1 och 2 genomförs två gånger årligen med vardera ca 8-12 deltagare per tillfälle. Lärandemål i kursplan för FHS högskolepedagogiska kurser för anställda och obligatoriskt delmoment om jämställdhet.
Kompetenshöjande insatser för forskande personal om jämställdhetsintegrering	20 500	4.4.4 och 4.2.5	Föreläsning om jämställdhetsintegrering av Gertrud Åström för all anställd personal vid FHS.
Kompetenshöjande insatser för forskande personal om jämställdhetsintegrering	28 000	4.4.4 och 4.2.5	Två workshoptillfällen av Patrik Edgren för all anställd personal på temat att motverka diskriminering.
Arbete med Anna Lindh-professuren	56 000	4.4.7	Bedömningen är att det har tagit ca 40 timmar med att ta fram en kravprofil, annonsutformning för en kommande utlysning etc.
Totala kostnader, verksamhet och personal	251 640		

Handlingsplanens prioriterade teman	Verksamhet	Relaterar till delmål nr.	Deltagande	Tidsram	Berörda länder	Partnerskap
4.2 <i>Konflikt-förebyggande</i>	Två obligatoriska utbildningstillfällen i hur vi arbetar utifrån ett genusperspektiv, motverkar kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier.	4.2.5	Försvarshögskolans lärare men även övrig personal	December 2017		
	För att tydliggöra vikten av att arbete ske utifrån ett genusperspektiv och för jämställdhet har frågan förts in som en stående punkt på högskoleledningens mötesagenda.	4.2.5	Rektors ledningsgrupp	From december 2017		

Mål 4.2: Resultatbeskrivning

Förändringsteori

Försvarshögskolan bedriver större delen av verksamheten i en traditionellt mansdominerad miljö vars huvudfokus inte legat på jämställdhets- och genusperspektiv i verksamheten. För att skapa förändring i denna miljö arbetar FHS med en kombination av rättighetsbaserade och instrumentella argument. I en teoretiskt förankrad kunskapsmiljö kan inte WPS-agendan reduceras till allt för enkla instrumentella argument, men samtidigt behövs pedagogisk tydlighet för att förklara varför dessa perspektiv är viktiga för verksamheten – inte bara ur ett rättighetsperspektiv och för att personalen skall må bra, utan även för att nå högsta kvalitet i vår forskning och utbildning. Dessa argument hänger dock ofta ihop i en kreativ kunskapsmiljö där det är av högsta vikt att alla medarbetare känner att de tillåts nå sin fulla potential utan strukturella eller kulturella begränsningar. De instrumentella argumenten är även mycket viktiga för att förklara hur dessa perspektiv påverkar effektiviteten i de mer operativa myndigheternas verksamhet – för vilka vi utför både de civila och militära programmen, och för vilka vi utför en stor del av vår uppdragsforskning.

För att män och kvinnor i professionella funktioner och arbeten ska kunna ta ett tydligt ansvar och arbeta utifrån ett genusperspektiv och för jämställdhet krävs även kunskap och synliggörande av frågan. Därför genomförde Försvarshögskolan under 2017 två obligatoriska utbildningstillfällen rörande detta. Jämställdhetsperspektivet synliggörs och hålls också levande genom att det, sedan slutet av 2017, ligger som en stående punkt på mötesagendan för rektors ledningsgrupp. Slutmålet på FHS är en fullständig integrering av jämställdhets- och genusperspektiv i verksamheten. För att uppnå detta görs dock en satsning på en specialfunktion i form av Anna Lindhprofessuren och det forskningsprogram som kommer att omge denna.

Analys av positiva resultat med exempel

Det är tidigt i processen för att kunna dra några slutsatser avseende resultatet av ovanstående insatser. En positiv lärdom är dock att rekryteringen av chefer som har kunskap och intresse för dessa frågor kan förändra förutsättningarna för mer omfattande förändringar. Ett exempel på detta är utnämningen av en institutionschef som inte bara brann för frågorna utan som även hade sin forskning inom detta område. Energi skapas i organisationen (ett ambitiöst jämställdhetsarbete inleddes), innovationer uppstår (Anna Lindh-professuren skapades) och resurser omprioriteras (både som satsning på den nya professuren men även i form av centrala stimulansmedel från Forsknings- och utbildningsnämnden).

Analys av utmaningar och lärdomar

Försvarshögskolan gör bedömningen att Metoo-rörelsen, och då särskilt det så kallade akademiupproret, har satt genusperspektivet och vikten av ett aktivt jämställdhetsarbete högt upp på agendan. Detta är något som lärosätet välkomnar och ser som en positiv drivkraft i arbetet med frågorna. Försvarshögskolans ledning kommer att verka för att denna drivkraft håller i sig och hanteras konstruktivt.

Handlingsplanens prioriterade teman	Verksamhet	Relaterar till delmål nr.	Deltagande	Tidsram	Berörda länder	Partnerskap
4.4 <i>Ledarskap och expertis</i>	Arbete med lärandemål om jämställdhet och FN res.1325 i högre officersprogrammet (HOP)	4.4.1	Arbetsgrupp för HOP består av sju män och två kvinnor.	Mars 2017-pågående		
	Utbildning förslagsnämndens ledamöter om hur genus och kön kan påverka bedömning	4.4.3	Nämnden består av sex män och tre kvinnor.	Maj 2017		
	Kompetenshöjande insatser för forskande personal om jämställdhetsintegrering	4.4.4	Öppen föreläsning för samtliga anställda vid FHS medarbetardag.	September 2017		
	Workshop på temat hur diskriminering ska motverkas i den egna organisationen	4.4.4	Workshop för samtliga anställda	November 2017		
	Lärandemål i kursplan för FHS högskolepedagogiska kurser för anställda och obligatoriskt delmoment om jämställdhet	4.4.4.		2017		
	Inrätta en professur i krigsvetenskap med inriktning kvinnor, fred och säkerhet	4.4.7		2016-pågående		

Mål 4.4: Resultatbeskrivning

Förändringsteori

För att nå målet om ett stärkt genusperspektiv och expertis i arbetet för fred och säkerhet krävs metodiskt och långsiktigt arbete. Försvarshögskolans roll inom forskning och utbildning inom området är central och det är därför mycket positivt att lärosätet under 2017 har tilldelats en professur och ett forskningsområde på temat kvinnor, fred och säkerhet. Alltså får arbetet med att ta fram Anna Lindh-professuren anses vara det främsta exemplet på att förutsättningarna för denna verksamhet förväntas bidra till nödvändig förändring inom området framöver. Arbetet med att knyta en sådan professur till Försvarshögskolan har pågått under en längre tid, även under 2016. Mycket arbete återstår innan en professor och ett forskningsområde finns på plats, givet långa hålltider för denna typ av anställningar. Försvarshögskolan gör bedömningen att professuren och forskningsområdet utgör nyckeln till fortsatt måluppfyllnad, såväl internt som externt. Under 2018 kommer lokala forskningsmedel att delas ut till projekt med koppling till jämställdhet och FN:s resolution 1325, vilket bedöms ge effekter på kortare sikt.

Analys av positiva resultat med exempel

Det är av central vikt att all undervisande personal, oavsett om de möter civila eller militära studeranden, har grundläggande kunskaper om genus och jämställdhet. Därför behöver det ske satsningar på att de lärare som också är examinatorer genomgår de högskolepedagogiska kurserna som ges vid FHS. Effekterna bedöms bli synliga först på något längre sikt, men för att kunna införliva ett genusperspektiv och kunskaper om FN resolution 1325 i sin undervisning krävs naturligtvis att lärarna själva har nödvändiga kunskaper, vilket de bland annat erhåller genom de högskolepedagogiska kurserna. I kurserna får deltagarna även insikter i genusmedveten pedagogik, vilket därmed är något som de studerande möter redan i undervisningssituationen. Sammantaget kan konstateras att satsningarna vid Försvarshögskolan under 2017 har varit viktiga och ändamålsenliga men att det kommer krävas mer aktivt arbete för att omhänderta såväl de egna men även de nationellt satta målen i handlingsplanen.

Annan verksamhet är naturligtvis också viktig att nämna, tex införandet av lärandemål i det kommande utbildningsprogrammet HOP (Högre officersutbildning). HOP är en uppdragsutbildning som Försvarsmakten beställer av Försvarshögskolan och bidrar till en viktig pusselbit vad gäller kompetensförsörjning inom Försvarsmakten på området jämställdhet och FN resolution 1325, givet att de som deltar i HOP är högre officerare. Ett tydligt positivt exempel som kan nämnas är att många av åtgärderna tagits fram i samma process som jämställdhetsintegreringsuppdraget (JiHU). En grundtanke i detta har varit att fokusera på de processer som ändå var i förändring, som exempelvis arbetet med att utveckla HOP.

Analys av utmaningar och lärdomar

Utmaningarna förknippade med årets planerade verksamhet har inte varit av påtaglig karaktär. Beredskapen för att kunna hantera eventuella framtida utmaningar skulle kunna ske exempelvis genom att återuppväcka ett genusforskarnätverk vid högskolan. Bedömningen just nu är att det är troligt att det kommer att uppstå utmaningar med den nya professuren och det tillhörande området eftersom det är ett nytt angränsande område till sedan länge etablerad verksamhet. Försvarshögskolans ledning har då en viktig roll genom att tydligt legitimera vikten av detta område.